

Handläggare
Kristin Lindgren
Antikvarie, Stadsmuseet
Kulturmiljö**Till**
Stadsbyggnadskontoret

Hjälmsfast 86, Solhem Underlag för undersökning om betydande miljöpåverkan för påbörjat planarbete, Dp 2025– 14754

Antikvarisk bedömning av projektets påverkan på kulturmiljön

Stadsmuseet bedömer att förslaget till påbörjat planarbete är möjligt ut kulturmiljöhänsyn. Den tillkommande bebyggelsens volym och skala behöver ta hänsyn till närliggande villabebyggelse, se stadens strategi med vägledningar *Varsam utveckling av småhus- och villaområden*.

Stadsmuseet bedömer att det påbörjade planarbetet inte kan antas innebära en så betydande miljöpåverkan på kulturmiljön att en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) behöver tas fram ur kulturmiljösynpunkt. Bedömningen har gjorts utifrån kriterierna i 5 § miljöbedömningsförordningen.

Påbörjat planarbete

Stadsbyggnadskontoret har påbörjat planarbetet för Hjälmsfast 86 i stadsdelen Solhem och har därför frågat Stadsmuseet om underlag för undersökning om betydande miljöpåverkan med hänvisning till 6 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken. Stadsbyggnadskontoret kommer att bedöma underlaget utifrån kriterierna i 5 § miljöbedömningsförordningen.

Kunskapsläget

Stadsdelen är inte inventerad eller klassificerad av Stadsmuseet i stadens kulturhistoriska klassificeringskarta, och kunskapen är därför i nuläget delvis begränsad.

Villasamhället Solhem började bebyggas 1904 på mark tillhörande Värsta- och Kälvesta gårdar. Marken köptes av AB Hem på landet, som drevs av ideella krafter, planlade villasamhället och sålde tomterna, till stor del med tanke på arbetare och lägre tjänstemän med sina arbetsplatser inne i staden. Kännetecknande för villaområdet är bland annat den kuperade terrängen och den naturanpassade planen, med sitt nystan av behagfullt vindlande gator.

Solhem inrättades som municipalsamhälle i april 1908. På det låglänta mer plana området mitt emot Spånga station skapades efter hand ett stadsdelscentrum med låga hyreshus med butiker i bottenvåningarna. Den ursprungliga planen visar en halvcirkelformad plats vid Spånga station varifrån gatorna strålar radiellt ut mot villakvarteren. Genom sitt läge kring Spånga station kom Solhem att bli en centralort i Spånga socken. Under 1930- och -40-talen skedde en utbyggnad av centrumbebyggelsen och vägsystemen, bland annat med viadukten över järnvägen. Med tiden har ytterligare flerbostadshus tillkommit intill Spånga centrum.

Den aktuella fastigheten Hjälmsfast 86 består av en yta tidigare bebyggd med en förskola. Fastigheten angränsar bland annat till parkmark och radhusbebyggelse. Dessa närliggande radhusområden inom kvarteren Hjälmsfast och Skrytetorp – Tensta hage – uppfördes 1968–1969 efter typhusritningar av Byggproduktion AB. Området består av cirka 100 lägenheter, sammankopplade till radhus med förgårdsmark och trädgård. Till området hör garagelängor och gemensamma vistelseytor. Bebyggelsen har en typisk utformning för 1960- och 70-talets radhusmiljöer där gårdar och entrévägar är fria från biltrafik. Bebyggelsen är rationellt utformad med standardiserade element. Fasaderna är klädda i panel med vitmålad entrévåning och rödmålad övervåning.

Kulturhistoriskt värde

Stadsdelen är inte klassificerad av Stadsmuseet i stadens kulturhistoriska klassificeringskarta. Detta innebär inte att stadsdelens bebyggelse saknar kulturhistoriska värden.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Malin Myrin, Enhetschef Stadsmuseet kulturmiljö	2026-06-02